

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravništvu.

Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravništvo:
Učiteljska Tiskarna, Františkanska ulica št. 8.

Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopiši se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglaševanju po-
pust. — Za odgovor je priložiti znamko.

Telefon številka 118.

Kislo grozdje.

„Saj se ni zrelo“ — je rekla lisica v znani fabuli, ko ni mogla doseči previsoko visečega grozda. Tako nekako izvenrežirani v uvodnem članku, ki ga prinaša graška »Tagespost« v svoji 215. številki z dne 6. t. m. pod naslovom »Premembe« (Wandlungen). — Povod je ta-le: Nemški poslanik baron Marschall, ki je bil del časa vsemogočen v Carigradu je videl že v duhu naprej, da se mora velika ljubezen Turčije do Nemčije v doglednem času ohladiti; kot pretkan diplomat je prosil, da ga prestavi za poslanika v London. — Petnajst let je igrala Nemčija na bosporskih vodah prvo vijolino — zdaj jo je pa naenkrat izpodrinila čez vse praktična Angleska! S čudno resignacijo beleži to dejstvo »Tagespost« s tem, ko pravi: »da so lepi dnevi v Aranjueru za nemško diplomacijo — vsaj za nekaj časa vzeli slovo. — in da si bode »bolelni Turčin« iskal zdravila pri angleškem zdravniku!«

Turški diplomati ne morejo preboleti dejstva, da je laskajoča se njim Nemčija kot zavveznica Avstrogrške in Italije dovolila v to, da je prva odtrgala Bosno-Hercegovino in da si hoče druga zavveznica, Italija tudi prilastiti dve obsejni turški deželi Tripolis in Cirenajko. — To zadnje dejstvo je bilo usodopolno, da je obrnila obupana Turčija Nemčiji hrbet in se zapela za pomoč k mogočnim Angležem, upajoča, da jej angleška diplomacija pomore do častnega sklepanja miru z vojujočo Italijo!

Naš list je že v več člankih dokazoval, kako mogočno se razvija na vse dele sveta nemška trgovina. To priznava tudi »Tagespost« ko piše doslovno: »Nemčija je imela v 15 letih svojega prijateljstva s Turčijo velikanski dobiček. Za več milijonov mark se je prodalo nemških izdelkov v Levantu in osobito je dobivala Turčija vse svoje vojaške potrebe iz nemških tovarov (vpliv maršala von der Goltz-paše). K temu pa se je pridružilo »remek-delo« nemške diplomacije, ko je leta 1899. dobilo neko nemško podjetje s pogodbo pravico za zgradbo tako zvane Bagdadske železnice skozi Malo Azijo do perzijskega zaliva, koja železnica se gradi sedaj s francoskim denarjem. Ne more se pričakovati, da bi sedaj Turčija to pogodbo enostransko razveljaviti hotela!«

Kaj namerava Nemčija s to železniško gradnjo doseči, t. j. dohod za hrbtom Angleške do Indije, to smo nedavno temu že povedali. Angleška hoče namreč pri zadnjem delu ob perzijskem izlivu imeti svoj odločujoči vpliv — in ga bode sedaj tudi dosegla!

Nemčija je hotela ta udarec od angleške strani nekoliko omiliti in se je sporazumela v Baltišportu z Rusijo. — Staro diplomatsko spletkarjenje se zopet začne — ob Bosporu! — Ves članek je pisan v takem tonu, da iz njega zveni tolažba: »Saj se ni zrelo grozdje!«

Obrambna razstava v Ljubljani.

Čujejo se prvi glasovi o pravkar priob-
ženih številkah ljudskega štetja. V splošnem se lahko izid označi v nekaj besedah, kljub temu, da ni bilo štetja še nikdar tako zanimivo, kakor sedaj.

Ni niti pravilno in malokedaj resnično to, kar pri nas v Avstriji štejemo za izraz ljudske

volje in če se nam reče pravica na podlagi teh rezultatov, se nam že s tem godi krivica.

Ljudsko štetje se še ni povzpelo do one objektivnosti, da bi natančno dognalo število naroda, kar je tudi nemogoče pri »občevalnem jeziku«, ki straši na popisovalnih polah. Najlepša ironija je pri vsej stvari to, kako vlada in naši narodni nasprotniki izrabljajo ta ubogi občevalni jezik; pred štetjem se vedno govori le o občevalnem jeziku (tako dolgo, da se ljudje premotijo), potem pa celo uradna »Wiener Zeitung« naznanja število narodov.

Vendar nam pa tudi uradno štetje nudi obilo gradiva: če nam ne daje pravih števil, ipak primerjaje posamezna štetja spoznavamo, kje je slovenska zavest utrjena, kje komaj vzdrži sovrzne napade in kje je na umikanju.

Priznati si moramo brez ovinkov, da smo — poleg lepih uspehov v Trstu in Gorici — veliko utrpeli na Koroškem in na Štajerskem. Uradno obvestilo govori o teritorialnih izgubah na Koroškem. In priznati si moramo, da te izgube niso le provzročene po pomanjkanju slovenske zavesti, temveč resnične izgube slovenske zemlje na nemško celino in otoke. Narodnostna meja ni bila še nikdar v tako živem premikanju, kakor ravno sedaj. Uspehi Koroškega šolstva, katere beseda bode v tej stroki kmalu pomenila to, kar pri volitvah »madjarske volitve«, se kažejo na vseh koncih.

Iz vsega nemškega dela — saj ni bilo odveč vse značilnosti povdarjati, ko so tako goste sejanje — vidimo stremenje, da se izvrši geslo »Den Weg zur Adria freihalten« (Trst — nemško pristanišče).

Nemci imajo razvito že celo znanstveno slovo, ki daje nemškim politim omer njhovega delovanja. Nimam na mislih časnikarskih public, ki jih je polno vsenemsko časopisje, ampak docela resne znanstvenike, ki izdajajo med drugim lepo revijo »l'Europe Frée« z znamenitimi Langhansovimi kartografičnimi prilagami.

Tudi pri nas je mnogo gradiva, le zbrati ga je treba in še več je nemškega, francoskega in angleškega slova, ki se z nami bavi. Ravno to je zanimivo, da se ti narodi zavedajo velike važnosti, ki jo zavzemajo Slovenci na najsevernejšem obrežju jadranskega morja. Razumljiv je potem ves boj Nemcev in Lahov proti nam.

Hvalevredno je, da je »Prosveta« prevzela nalogo zbrati in tolmačiti gradivo, ki je zelo zanimivo, pa še nismo imeli prilike si ga ogledat v celoti. Razstava, ki bo trajala teden dni in bo odprta dne 15. septembra t. l., bo prevsem povdarjala stremjenja pangermanizma in naznaka reakcije na to: slovensko obrambo. Iz množice knjig in brošur, ki utemeljujejo nemško svetovno nadvlado bodo zbrane najzanimivejše in delikatne mape, ki bodo kazale nemške načrte.

Velik del razstave bo zavzemal boj Slovencev z Nemci, Lahi in Madžari. Videli bomo znano razstavo vse slovensko umikanje pred nasprotniki — Nemci, ki z ogromno silo pritiskajo na našo severno osredje. Ta oddelek naj ima zbrano tudi naše obrambno delo (Družba C. M., Branibor) in slike ter znake nemških divjaštev (pljuška skupščina itd.). »Boj Slovencev za mesta na slov. ozemlju« pokaže, da je opravičen optimizem.

Zanimiv bo vsekakor tudi oddelek naših slabih strani in napak. Izseljevanje in utrakviščno šolstvo bode predvsem omenjeno; pa tudi dobra stran notranje kolonizacije.

strte po tleh in brzozavni drogovi, zvezani med seboj z belimi žicami, so bili na debelo oviti z ivjem in so strmeli v noč kakor duhovi. Zrak je bil suh in je rezal in pekel v kožo z ostrimi bodicami mraza. Zdelo se je, da je pod tem mrazom ves svet in vse življenje okamenelo, da grize mraz vsak okrogli del telesa z žarečim železom, ves život da razpada, vsak deleč kože, da se je odločil od drugih. Iz ust je prihajala sapa gosta kakor oblak in se je strčila tik pred očmi, razširjajoč se v blede-modro svetlobo.

Saša že peti dan ni zaslužila ničesar. Prejšnji dan so jo vrgli, iztepli iz stanovanja; njen zadnji, čedni korset so si obdržali razljučeni ljudje.

Počasi in boječe se je premikala njena mala, sklonjena postava po prazni, od mesečine obsvetljeni cesti; v njej je bilo čuvstvo, kakor da je na vsem širokem svetu popolnoma sama in da ne bo nikoli prišla čez to puščobno polje. Zeblo jo je vedno močnejše v noge, vsaka stopinja po škripajočem snegu ji je povzročala skeleče bolečine; kakor da hodi z golimi, okrvavljenimi nogami po robatem kamenju.

Sredi te žalostne, brezupne ceste je Saša privikral razumela vso grozoto svojega brezmišelnega životarjenja. Pričela je jokati, solze so lile iz razpaljenih od mraza otrplih oči in zmrzovale v temni, gnojni jami, ki je bila zdaj na mestu nosu. Toda nihče ni videl solz, mesec je plul svetlo kakor preje visoko nad poljem in lil isto čisto, modro svetlobo nad zemljo.

Nihče ni prišel od nikoder. Ono brezmejno tesnobno čuvstvo v Saši se je širilo in dvigalo in je doseglo tisto mero, ko se zazdi človeku, da se mora vsak trenotek vse v njem napeti v divjem obupu in zasluti kakor zver s silnim

Vsa razstava je zamišljena brez balasta števil: vse bo znano v diagramih, mapah in kartah, vsakomur razumljivo, pa vendar strogo znanstveno.

Dosedaj je zbranega toliko gradiva, da je razstava zagotovljena; obogate jo pa lahko oni Slovenci, ki se za obrambno delo zanimajo in razstavi svoje stvari posodijo. Na to upamo in računamo.

DOPISI.

Z Vrhnike. (Vrhnški lov — dobra kupčija in delo za narodov blagor.) Vrhnški lov je splošno znan in priljubljen. Do letošnjega leta ga je imela v najemu posebna lovska družba za okroglih 1400 kron. Dne 14. aprila je občinska seja premišljala o tem, kako bi se dalo za lov kaj več dobiti in občinski svet je pooblastil 4 svetnike gg. Majerja, Muleja, Teršarja in Furlana, da naj gredo k licitaciji lova in naj skušajo povzdigniti ceno lovu. Za blagor občine vneti odborniki so svoje poslanstvo prav zvesto izpolnili. Šli so namreč razun g. Furlana res na licitacijo in g. Majer je izlicitiral lov za 1500 K, pa ne v korist občine, ampak v svojo lastno korist, licitiral je namreč zase, oz. za novo lovsko društvo, ki se je mimogrede zasnovo staremu društvu za hrbtom. Ako pomislimo, da se dobi od podobne Batranice 300 kron za lov, in da ga g. Galle za polovico lova 1000 K, potem pride gospodom lov prav poceni namreč za 500 kron. Tako je g. Majer porabil svojo dolžnost kot odbornik in je potegnil one, ki so ga poslali. Seveda klerikalni kimavci komaj vedo, kdaj jih kdo potegne in zato marsikdo lahko skrbi zase, ko dela za »narodov blagor«. — Lepo je tudi to, da so gospodje vzeli za to ceno v najem lov kar za 10 let, dočim se je sedaj oddajal le na dobo 5 let. Računati znajo torej prav dobro — seveda v svojo korist. Pod sedanjimi pogoji je cena lovu gotovo mnogo večja in mislimo, da so občinski odborniki, ki bi morali skrbeti za korist občine — najmanj poklicani, da na tak način oškodujejo občino. Tako je klerikalno občinsko gospodarstvo.

Iz Celja. Dne 6. oktobra se vrši glavni zbor narodne stranke, popoldne in zvečer pa velika ljudska slavnost za narodni sklad. — Kako »upravičen« je bil svoječasni izrek klerikalnega poglavarja dr. Sustersiča, da je Celje za Slovence »Fremdes Gebiet«, kažejo številke 1. 1900. je bilo v Celju od 1000 prebivalcev 226 Slovencev in 771 Nemcev, 1. 1910. pa 303 Slovenci in 692 Nemcev. Torej smo Slovenci napredovali za 77 na 1000, Nemci pa so za 79,2 na 1000 nazadovali. Sicer še te številke ne odgovarjajo resnici, pa zanimive so kljub temu. — Začetkom avgusta se je poslovil od tukaj vrli narodni delavec g. dr. Lev Brunčko. Nastani se s 15. t. m. v Ptuj kot odvetniški koncipijent pri g. dr. Horvatu. Bil je priljubljen kot vesel družabnik, pa tudi kot neutrudljivi delavec v naši javnosti, osobito kot predsednik »Zveze narodnih društev«, kot tajnik podružnice »Branibora« in kot predavatelj. Težko ga bomo pogrešali v Celju in upamo, da ga bomo v dogledni dobi zopet imeli v svoji sredi.

Iz Celja. Ko je minolo nedeljo zvečer prišel oddelek žalskih in celjskih Sokolov z vlakom ob tričetrt na 9. v Celje, jih je čakal na kolodvoru celjski mob, ki je žvižgal in tulil, kakor to že celjska mularija zna, psoval in razgrajal, spremljajoč Sokole in drugo slovensko občinstvo, ki je korakalo mirno proti Ga-

berjem, do študentenhajma. Da niso ohranili naši ljudje mirne krvi, bi bilo gotovo prišlo do pretepev. Razgrajali so posebno pred hišo slovenskega trgovca, ki plača več davka kakor vsa celjska fakinaža skupaj. Zgubljati o celjski mulariji besede, bi bilo samo škoda. Pripominimo le, da so vsi trezni Nemci obsojali fakinažo. Na voglu Rakuschevega Eisenhofa je stal Nemec, ki je govoril proti svoji nemški okolici: »Aber lasst die Slovenen doch in Ruh', sie tun euch ja nichts. Ich bin auch ein Deutscher, ein Reichsdeutscher, aber ich schäme mich eurer.« (»Pustite vendar Slovence v miru, saj vam nič ne storijo. Jaz sem tudi Nemec, iz rajha, pa me je sram vas.«) Mislim, da smo že s tem dovolj povedali. Merodajnim krogom med celjskim nemštvom pa svetujemo, naj premišljujejo o tem, ali je umestno, da na ta način pustijo postopati svojo fakinažo proti 30 odstotkom celjskega prebivalstva. Pomislijo naj, da je čisto lahko mogoče, da pri današnjem na ravnem razvoju razmer v Celju Slovenci v Celju dosežemo v desetih letih 50 odstotkov, in kdo ve, kdo bo takrat tisti, ki bo moral biti lepo ponižen. Naj si predložijo naši celjski nemški prvaki Budjevojce na Češkem.

Iz Središča. Naš kaplan bi rad na vsak način postal svetnik; svoje grehe, ki so tako očitni, da bolje očitni biti ne morejo, hoče prikrivati čudnim potom. Starši, ki smo podpisali zadnji dopis, nismo tiste vrste značaji kakor dopisniki »Slov. Gospodarja«; ti krnijo urednika v svoji pregoreči veri z vsakovrstnimi lažmi, mi pa se branimo s poštenimi sredstvi, nam je resnica sveta. Ako bi se osmelil naš kaplan cenj. uredništvu poslati kakršenkoli popravek, v košč z njim! — Povsod napreduje svet, tudi pri nas; ker biva dosedaj v župnišču še tudi župnik in je za kaplana odkazana le ena soba, delajo se v našem trgu nekeke predpriprave za zidanje posebne kaplanije, ki je tačas za silo nastanjena pri »vinotocu«. No, saj se lahko dviga nad priprosto hišo ponosno nadstropje, raz katerega bode poveljeval in kjer bode kraljeval sliepac Marko. Večerja se dobi tam izborna, duševna hrana se nudi vsakovrstna, vino se toči pristno, politika se tam tira visoka; kaj hočete več? Kjer je dobro, tam smo doma. — G. Marko, poštene žene in gospodinje si več ne šepetajo na ušesa, ampak že prav glasno govorijo, da Vi zbu-jate s svojim ravnanjem in delovanjem v naši fari pravecati punt med gazdaricami in služničadjo. Ako hočete Vi z našimi deklaracijami razpolagati, vzemite jih za svoje in prosta Vam pot. Dokler pa slišijo drugim in ne Vam, pa so glasom cerkvene in posvetne postave poklicane v to, da opravljajo vestno svoj posel. Tej svoji nalogi pa ne morejo zadostovati, ko jih Vi g. Marko silite k raznim zborovanjem in vajam, h katerim prihajajo po trudopolnem delu pozno na večer in se vračajo k počitku že v trdi noči. S tem svojim ravnanjem kratite Vi g. Marko gospodarjem hasek in služočim škodujete na zdravju, v drugo rano se za pošteno dekle res ne dohaja nočno pohajkovanje. Dekla in kaplan! Vi g. kaplan imate bore malo dela, zato pa lahko žrtvujete »trudne pozne ure že« za razne izlete, naše dekle pa se morajo naspasti, da se poprimejo s čvrstim telesom dela, ki jih čaka. Čudimo se res brezmejni popustljivosti našega č. g. župnika. — G. Marko! nekaj časa še, in Vas ne bo več tu; Vaše seme, rekše Vaše pleva pa bodo ostale pri nas v žalostnem spominu. Marsikateri oče in gospodar, marsikatera pobožna žena in mati bode se še v poznih letih z obžalovanjem ozirala na Vaše pastirovanje. To je

Saša je plesala zdaj pred njim, nategnila rame in se ozirala nanj iz bližine; njen glas se je čul kakor zamolklo stokanje, ječanje, hropla je od mraza.

»Nikar ne glejte na to, kava-l-ir, da sem takale... Ne, verjemite, moje telo je čedno... in moje stanovanje tudi ni daleč... kar pojdiva... no?...«

Mesec se je menda ustavil visoko nad polji, tako nepremično mrzla je bila mesečina. Sašin glas je zvenel čudno slabotno v mrzlu in bledi svetlobi.

»No, pojdiva vendar...« je prigovarjala Saša sopihajoč in jecajoč, in neprestano plesala pred njim z okornimi, otrplimi nogami. »No, če pa nočete... pa mi dajte vsaj dva groša... Za kruh... Cel dan nisem jedla ničesar... Dajte mi... no, vsaj groš... kavalir... ljubček.«

Človek je stopil molče bliže k nji, ko sta bila prišla na puščoben, prazen trg. Njegove nenavadne, steklene oči so se bočile še vedno tako mrtvo, brez življenja, v mesečini.

»No, dajte vsaj en groš... Moj lepi kavalir... Kaj pa vam je za to, za en groš...«

»Jaz storim vse, kar hočete... zares... Pokažem vam nekaj posebnega, čudovitega... jaz sem zelo iznajdljiva... Če hočete, pa dvignem krilo... in se vsedem v sneg... pet minut bom sedela tako... lahko gledate na uro... Da, zares... za en groš bom sedela tako... Zares se boste morali smejati kavalir...«

(Dalle.)

Spominjajte se dijaškega društva „Domovina“!

LISTEK.

Sreča.

Ruski spisal M. Arcibašev. Prevel P. Pamidov.

Odkar je bolezen razjedla nos vlačugi Saši in je vsled tega njen čedni, ljubki obraz postal podoben gnioči lupini, je izgubilo njeno življenje vse, kar se je v njem moglo imenovati življenje.

Ostalo ji je samo še nekakšno nenavadno zoprno životarjenje: dan je izgubil svojo svetlobo in solnce in se spremenil v brezkončno, brezoblično noč, in noč je postala brezkončna, napora in muk poln dan.

Glad in mraz sta razgrizla njeno slabotno telo; bilo je videti, da so ostali samo koščeni telesni deli še in dvoje zgubanih prsti, kakor pri živali, ki je že poginila napol. Morala se je umakniti z velikih cest na prazne, puščobne predmestne trge in se udajati najbolj zamazanim, ostudnim moškim.

Ob pustem večeru, v neverjetno mrzli mesečni noči, je prišla na neko novo cesto, ki so jo gradili šele zadnji jesen. Ta cesta je ležala že čisto ob robu ceste onstran železnice in se je vlekla ob praznem, s kupi kamenja pokritem prostoru; le poredkoma so stale hiše od njej. In nobenega glasu ni bilo čuti od nikoder, svetilke so brlele slabotno v dolgi vrsti in bledotna luč se je komaj opazno mešala in spajala z modro mesečino, ki je lila enakomerno svečano na mrtva zidovja.

Črne sence, ki so se plazile preteče za kupi kamenja in orstih, so ležale široko razpro-

torej vojskujoča se cerkev! Take ne potrebujemo in tudi takih vojskovodij ne, kakor ste Vi. Svojemu pogubonosnemu delovanju napravite konec! Če pa tega ne morete, pa odidite, makar v Rim!

POLITISKA KRONIKA.

Delegacije. Predsednik avstrijske delegacije poslanec Dobernik se je izrazil napram dopisniku »Deutschnationale Korrespondenz«, da se prične parlamentarno delovanje v drugi polovici meseca septembra. Ogrska poslanska zbornica se snide k zasedanju že dne 17. septembra, posebno da izvoli nove delegacije. Volitev novih delegatov je potrebna, ker so mandati ogrskih delegatov vsled zaključitve zbornice zapadli. Ogrske delegacije bo sklical cesar sam, dočim bo avstrijska delegacija kar nadaljevala svoje prekinjeno zborovanje. Radi zasedanja delegacij bo Dobernik v kratkem stopil v dogovor z načelniki odsekov. Kakor se splošno smatra, se snidejo delegacije dne 23. septembra.

Poincarjevo potovanje v Petrograd. V petek popoldne dospe francoski ministrski predsednik Poincaré v Petrograd, kjer ostane do 13. t. m., nakar odpotuje za dva dni v Moskvo in se potem preko Petrograda zopet vrne v Pariz. Povodom svojega bivanja v Petrogradu bo Poincaré z ruskimi državni razpravljati o sledečih točkah: 1. Vojna in mornariška konvencija med Rusijo in Francijo. 2. Železnica v Anatoliji. 3. Vprašanje o kitajskem posojilu. 4. Italijansko-turška vojna. 5. Situacija na Balkanu. 6. Splošni evropski politični položaj. Poincaré bo car sprejel v posebni avdijenci. Konferencam bosta prisostvovala ruski ministrski predsednik Kokovcev, ruski zunanji minister Sazonov in francoski poslanik v Petrogradu. Program konference je kakor razvidno zelo obširen in se radi tega potovanju Poincaréja pripisuje v diplomatičnih krogih velika politična važnost.

Turčija. Odredbe vlade. Abdul Hamid. Turško-črnogorski spor. Povodom razpusta turške poslanske zbornice je vlada odredila v Carigradu in po vseh večjih mestih obširne varnostne odredbe. Vlada uradni list čisto nič ne poroča o nezaupnici, katero je zbornica izrekla vladi zadnji dan pred razpustom, to pa radi tega, ker je bil razpust zbornice sklenjen že dan poprej. Vlada je v Smirni, Jedrenu in v mnogih drugih mestih odstavila župane, ker so hujskali ljudstvo proti sedanjim vladam. Izročila jih bo radi tega tudi sodišču. Ljudstvo samo je vzelo razpust zbornice čisto mirno na znanje. — Kakor se poroča iz Carigrada, je turška policija zopet razkrla zaroto, ki je imela namen osvoboditi bivšega sultana Abdula Hamida in ga postaviti na prestol. Dosedaj je bilo radi tega aretiranih že okoli 20 oseb, ki so vsi mohamedanci. — Turško-črnogorski diplomatski konflikt se lahko smatra že kot končan. Takoj po protestu turškega poslanika na Cetinju radi turško-črnogorskega obmejnega konflikta, je črnogorski zunanji minister odpoklical črnogorske obmejne vojake, s čemur se je turški poslanik zadovoljil. Spor se je torej končal popolnoma mirnim potom.

DNEVNI PREGLED.

Citateljem našega lista. Radi nepričakovanih zaprek izostane za par dni naš zanimivi roman »Zgodbe napoleonskega huzarja«, nakar se bo zopet redno nadaljeval.

Teroristiška klika v napredni stranki. Imeli smo že večkrat priložnost poudarjati, da se v naprednih vrstah ima čisto večje veselje pri ubijanju lastnih ljudi nego političnih nasprotnikov. Je pa v Ljubljani posebna klika, ki v imenu narodno napredne stranke to počenja, ki je vzel yso naprednost v zakup in misli, da sploh človek ne more biti napreden, če ne trobi v njih ožji rog in si poleg njih ustvarja še svobodnejši samostojno napredno mnenje. Namesto da bi bili ti ljudje veseli, da se napredna ideja poživlja in širi, čeprav ne pod njih patronanco, pa ubijajo vsakega človeka, ki širi napredno misel in se samostojno bojuje proti sedaj vladajočemu klerikalizmu. (Tu nimamo v mislih ustanovnega shoda nar. soc. zveze, pač pa teroristiški napad in zlobno natolcevanje zoper g. Peska, da je hotel pripomočki klerikalcem in socialnim demokratom.) »Dan«, kot neodvisen politični dnevnik, mora tu varovati politično svobodno mišljenje, ki je v korist napredni stvari in se mora zavarovati proti ponovnim takim napadom, ki so napredni ideji sploh v odločno škodo. Napredna ideja se je pričela prav v zadnjem času lepo razvijati in to le vsled tega, ker se je precej že iztrebila iz naprednih vrst gniloba, ki je v njih vladala. In eden takih gnilih »sistematičnih pojavov« je tudi teroristiško napadanje vsled osebne neodvisnosti lastnih pristašev.

Ubijanje lastnih ljudi. »Dan« kot neodvisen politični dnevnik mora nastopati zoper vsak pojav, ki je v škodo napredni ideji na Slovenskem. Nekateri ljudje imajo posebno slast, če vsled svojih teroristiških poželjev lahko napadejo svojega gospodarsko šibkejšega in odvisnejšega pristaša ter mu škodujejo. Proti takemu terorizmu od napredne strani moramo nastopiti najodločnejše in tudi javnosti obojajo te pojave, ker se na ta način odbija in ubija zveste pristaše napredne ideje. Lahko je nastopiti in ubiti lastnega pristaša! A mi se bojujemo zoper klerikalizem, zato moramo obojati tak terorizem od napr. strani in se moramo bojevati zoper njega in najsi ga zagreši ta ali oni. Da bi se pa ljudje, ki so odločno napredni dali terorizirati od klike, ki misli, da je edina napredna, to je pa silna smota. Razkričevanje lastnih pristašev za klerikalce, ker si upajo zastopati svobodno svoje napredno mišljenje, to je pa delo, ki škoduje nar. napredni stranki in ideji.

Denarna kriza — in stavbena podjetnost. Vsak, naše javno življenje motreči meščan je moral priti v letošnji sezoni stavbinskih del do žalostnega zaključka, da je bila ona letos ne le ilaba, ampak celo skoraj mrtva! Na vsak način

je iskati vzroka tem pojavom — v splošni denarni krizi! K sreči se je začela gradnja belokranjske železnice, tako da ima naše delavstvo raznih strokovendar nekaj opravila — in pa, kar se mora zelo upoštevati, da kroži več denarnih sredstev v domači deželi. Vsekakor se pa čudno zdi tuju in domačinu, da stoji prekrasni prostori bivšega vojaškega poslopja v sredini mesta prazni — in čakajo boljših in ugodnejših časov na denarnem trgu. Ali bi ne mogli trdno stojiči domači denarni zavodi v mestu ugodno investirati svojih velikih kapitalov, namesto, da jih nalagajo — na deželi?

Skrb za delavske kroge. »Panem et circenses« je kričala množica v starem Rimu! Naši delavski krogi pa imajo drugo geslo: »Dela in kruha nam dajte!« — Kajti s pridnim delom si zasluži rokodelci in težak prepotrebni denar — no in za denar se tudi v dobi dragine vse dobi! Ena najvažnejših skrbij vsake politične stranke mora torej biti, da preskrbi svojim pristaštem ugodnosti za vsakdanje potrebe! Delavski stan je navezan na svoje žuljave roke, on živi takorekoč »iz rok v usta«. V poletnih mesecih se delavske družine že nekako preskrbe; vsaj je dela dosti na polju in na cestah; ali težavna doba za delo pa nastane v zimskem času. Potrebe so večje, dnevi kratki za zaslužek, ako se ga sploh ima; največkrat pa zdravi zob veliko, a kruh malo! V tem času je torej nujno potrebno, da občina ali velika podjetja izvršujejo takšna opravila, katera niso navezana na suho vreme. Taka dela so: podiranje starih hiš (na bivšem vojaškem oskrbovališču), izkopavanje temeljev, graditev cest in novih potov, dela v občinskem gozdu pod Turnom, dela ob strugi Ljubljanice itd. itd. Ti nasveti naj se vzamejo blagohotno na znanje od strani odločilnih faktorjev!

Bolečine naših deželnih gospodarjev. Plemeniti Suki je hotel v svoji plemenitosti zacetiti in oblažiti bolečine kranjskih deželnih gospodarjev. A naše klerikalce je Sukičeto lečenje še bolj razbolelo in zasklelo, namesto da bi jim olajšalo bolečine. Pl. Suki je razkril — kot bivši klerikalni deželni glavar — klerikalnim volilcem, kaj vse počenajo od njih izvoljeni poslanci z deželnim gospodarstvom in denarjem. Za dr. Lampeta je bila to hujša sodb, nego bo de njegov zagovor pred sodnim stolom. Pa kaj, ko je prišel tudi Mandelj, ki je pri bivših svojih volilcih tudi zelo priljubljen in je razkril na drugi strani početje svojih bivših klerikalnih kolegov poslancev. Ljudem se odpirajo oči in klerikalna stranka sedaj ne ve, kako bi pobrala svoje polomljene kosti zopet vkup. Pa zaman, polom je neizogiben.

Poziv za prispevke obrambni razstavi. Sredi kimačva otvori v Ljubljani akad. fer. društvo »Prosveta« obrambno razstavo. Povsod, kjer se je to zvedelo, je našla misel najživejše zanimanje in odobravanje. Gradiva je že dosti zbrana in uspeh razstave zasiguran, vendar se obračamo tem potom na vse cenj. bralce »Dneva«, da nam prislokožijo na pomoč. Gotovo je po Slovenskem marsikaka zanimiva knjiga skrita, ki bi na razstavi zelo koristila (rabili bi posebno starejši repertorije krajev iz vseh slovenskih pokrajin). Knjiga se seveda na zahtevo vrne in poročstvo vzame »Prosveta«. Z veseljem bi sprejeli tudi fotografije raznih činov iz ptujskih, mariborskih, celjskih, kočevskih izgredov, kjer Slovenec ni bil varen življenja. Narodni domi, slovenske trgovine in slovenske šole hranijo gotovo obilo gradiva. Upamo, da bo naša prošnja našla odziv in bo obrambna razstava pokazala zavednost ogroženih krajev. Vse prispevke sprejema »Prosveta« (obrambna razstava) Ljubljana.

Slovenski klerikalci v zvezi z nemškimi čifuti. Naši klerikalci se ob vsaki priliki trkajo na prsi, češ pogledite kako smo narodni. Da, pogledjmo jih kako so narodni v praksi. »Ljudska posojilnica« — ta eden prvih klerikalno-narodnih zavodov v Ljubljani, je pri znanem gospodarskem polomu v Novem mestu v slučaju Hočvar izgubila precej denarja. Denarno izgubo je deloma pokrila z Hočvarjevo hišo. V tej hiši je tudi prodajalna, kjer ima v najemu neka gospa svojo kupčijo z leseno robo. Trgovka je Slovenka. Začeli so ji povisevati najemnino nazadnje do take visočine, da bi je ne zmogla plačati. Videlo se pa je na prvi pogled, da za tem grmom tiči neke posebne vrste zajec. In res se je »Ljudska posojilnica« izkazala ne samo kot ljudska, temveč tudi zelo narodna in globokoverna. Brez posebnega razloga je slovenski najemnici odpovedala lokal, dala ga pa je v najem, kaj mislite, komu? Nekemu nemškemu čifutu, ki bo v tem lokalu odprl trgovino in delavnico z urami. Za tem tiči pa še nekaj. Skoro ravno nasproti tej hiši se nahaja že stara trgovina in delavnica ur. g. Rajca, domača slovenska trdka, sedanjí lastnik je poleg tega tudi naprednega mišljenja. Tega je bilo treba oškodovati, klerikalci iz svojega, a ljud iz svojega stališča. Da gre obrtna oblast, ki vedno zatrjuje kako podpira domačo obrt, v zadnjem času sumljivo prijazno na roke klerikalcem, to vidimo posebno v Novem mestu, kjer je tekoma zgradbe belokranjske železnice se pričela pravcata kolonija nemških čifutov. Imamo pa zato tudi še druge dokaze, o katerih pa še izpregovorimo prihodnjik. — Tu smo le hoteli pokazati, da so naši klerikalci res narodni, podporniki domačega obrtnika in zelo globokoverni. Judje namreč niso bili tisti, ki so Kristusa bičali in pribili na križ, to delajo zdaj naši klerikalci.

Soča prinaša zanimivo poslano o našem vseučilišču. Opozarjamo vse kroge na te važne članke.

Kipec A. Škerca, modeliran od akad. kiparja g. prof. A. Repiča, je razstavljen v izložbi trdke H. Sevarja na Starem trgu (Zatiški dvorec). Delo hvali mojstra. Izraz pesnikovega obraza je tako izborno pogojen, da se mora kipu priznati popolno življenjsko podobnost. Odlični tega doprsnega kipa se bodo dobili pri trdki H. Sevar, Stari trg 32, kjer se sprejemajo tudi naročila. Vsak kip stane 10 K. Velikost kipa znaša 40 cm višine in 20 cm širine. Na

Danes zvečer pride v Ljubljano 24 čeških umetniško delo opozarjamo narodna društva, zavedne družine in vse čestilce A. Škerca, učitelj, ki so na potu v Opatijo, kjer imajo češke učiteljice svoj lastni penzjonat. Češke učiteljice ostanejo en dan v Ljubljani in si ogledajo naše mesto in razne zavode.

Češki narodni socialisti v Trstu. Danes ob 8.51 zvečer so dospeli z brzovlakom v Trst češki narodni socialisti. Že zdavnaj pred napovedano uro se je začelo zbirati slovensko občinstvo pred južnim kolodvorom. Na peronu pa je pričakovala priroda Čehov godba N.D.O. Ko je dospel vlak je bila Miramarska ulica pred južnim kolodvorom nabito polna ljudstva. Pričakovalo je prihoda bratov Čehov najmanj 5 do 6 tisoč ljudi. Godba N.D.O. je zasvirala ob velikanskem navdušenju »Hej Slovani«. »Živio« in »Nazdar« pozdravov ni bilo ne konca ne kraja. (Čehi takega sprejema z ozirom na klavnost v Ljubljani niso pričakovali ob obali Jadranskega morja.) Po pozdravu se je velikanska množica začela pomikati z godbo na čelu, ki je svirala narodne komade, proti Narodnemu domu. Veliki vojaški trg pred Narodnim domom je bil poln občinstva. Nato se je občinstvo podalo v veliko dvorano Narodnega doma, kjer pa ni bilo prostora niti za eno četrtniko od te ogromne množice. Ostali je morala torej velika masa zunaj. V Narodnem domu so se vršili pozdravi. V imenu tržaškega Slovenstva je pozdravil goste državni in deželni poslanec dr. Rybač, v imenu Narodne delavske organizacije njen predsednik dr. Kisovec, v imenu Zveze jugoslovanskih železničarjev pa njen podpredsednik Jaklič. V imenu čeških narodnih socialistov sta se zahvalila za bratski sprejem dr. Stehlik in urednik Nikl. Vlado je med govorom velikansko navdušenje. To je bila res prava manifestacija za naše ideje, manifestacija za narodni socializem. Kerenika je na jugu, iz juga pa se bo razprostrla drugam. Zmagoval bo le narodni socializem.

Smrtna žrtve belokranjske železnice. Kakor vsaka železnica zgradba, zahteva tudi zgradba belokranjske železnice svoje žrtve. In kdo drugi so te žrtve, kot tisti, ki jih podjetja najbolj izkoriščajo: delavci. Med vsemi tremi podjetniki šteje Samohrd doslej največ nesreč, v vsej kolikor oficiočno znano. Pred kratkim je ponesrečil neki delavec v predoru pri novomeškem kolodvoru; kamen mu je priletel na spodnji del telesa, kjer ga je težko poškodoval. Zdal pa je nesreča zahtevala največjo žrtve, mlado življenje. Komaj 15letni fant Bukovec, doma iz Ljubna nad Toplicami je bil zaposlen na progi od Birčne vasi proti Uršnim Selom. Uporabili so ga največ za to, da je donal vodo iz neke jame v gozdu pred Uršnim Selom. Fant je bil priden in radi so ga imeli tudi starejši delavci. V jami, v katero je hodil po vodo, je bilo do 3 metre globoka voda; ob času nesreče je bilo mola manj kot 2 metra. Vodo uporabljajo domačini tudi za pranje. Do vode se mora iti po navadnih kamenih stopnicah. Ko je mali delavec šel zadnji pot po vodo, je bil obut v podkovanih čevljih. Kakor je naš poročevalec blizo mesta te nesreče zvedel, se je fantu doli grede spodrsnelo, padel je naravnost v vodo in utonil. Ženske ki so ob tem času bile tam blizo in prale, so sicer slišale nekak pljus v vodo, pa seveda se niso nadejale, da je v tistem trenutku fant padel — v svojo smrt — v vodo. Še le ko ga dolgo ni bilo nazaj, so začeli iskati po njem. Nad licem mesta so našli fantovo pokrivalo ter posodo, v kateri je donal vodo. Še le tedaj so slutili, da se je fantu zgodila nesreča. Ko so prišli bližje do vode so ga našli v vodi sklonjenega. Akordant Poljančič ga je potegnil iz vode, poskušal vse načine, da bi ga oživel, toda je bilo že prepozno. Naravno je, da posebej v tem slučaju ne zadene podjetja Samohrd nobena krivda, je bila pač nesreča in tudi zgolj slučaj, da se je ta nesreča zopet ravno pri tem podjetju zgodila.

Preprečen požar. Dne 3. avgusta t. l. okrog 6. ure popoldne nastal je ogenj v shrambi v gospodarskem poslopju posestnice gospičice Franciške Trojanšek v Mengšu. Slučajno tam v bralni sobi navzoči učitelj g. Peter Sirc je hitro poklical sosedove, s katerih pomočjo je bil ogenj udušen in preprečena večja nesreča. Ko bi se bilo to zgodilo ponoči, bi bil nastal velik požar.

Droblj iz Štajerske. V Mariboru je lastnik kavarne »Meran« Wagner dobil koncesijo za prevažanje oseb v avtomobilu. Vozili bodo baje trije avtomobili. — Na Vranskem priredi 15. t. m. »Vranski Sokol« v zvezi z drugimi narodnimi društvi veliko ljudsko slavnost, združeno z zletom celjskega sokolskega okrožja in javno telovadbo. Slavnost bo na obširnem Apatovem vrtu. — Veselica v Pramu, ki jo priredi tamošnja podružnica sv. Cirila in Metoda, se ne vrši 11. ampak 18. t. m. — Iz Ptuja naznanja kmetijska podružnica za ptujsko okolico, da se bodo že naznanjena poučna zborovanja, ki so morala vsled smrti g. predavatelja izostati, vršila: 11. avg. v Vurberku v bralni sobi ob pol 11. uri dop., 15. avg. pri Sv. Marku ob pol osmi uri dop. v Šoli, 18. avg. v Ptuj v g. Zupančičevi dvorani ob 9. uri predpoldne. Predava c. kr. okr. živinozdravnika g. Pirnat iz Slovenj. Gradca o prvi pomoči pri oboleni živini. — V Mariboru so 4. t. m. zaprl Marijo Šober, ker je prodajala na Glavnem trgu prekajeno meso, ki je že začelo gniti. — Ravno tam so zaprli tudi 13letnega Viktorja Weissa iz Sladkore, ki je navzlic svoji mladosti že prav izurjen tat in je zadnji čas kradel osebito v mariborski stolni cerkvi, v magdalenski in Alojziji cerkvi, v duhovskem semenišču in pri kanoniku Vohu. — Veliko množico mrtvih rib so te dni zopet opazili ribiči v Dravi, in sicer tam, kjer se izliva kanal iz usnjarske tovarne VIII. Frenda v Klavnični ulici v Dravo. Smatralo za gotovo stvar, da izhaja ribji pomor vedno od strupenih tekočin, katere večkrat spuščajo iz te tovarne v Dravo. — Slovensko delavsko podporno društvo v

Celju je svojo veliko ljudsko veselico v Bukovem žlaku pri Teharjih prelozilo na 18. avgusta. — Za preložitve v vojaških naborov, iz Celja v Št. Jurju ob j. želez., Vojnik in Zalec se baje zavzemajo nekateri slovenski politiki, prvič zato, da naši fantje ne bi bili vsakokrat izpostavljeni inzulturno celjske mularije in policije, in drugič, ker bi bili nabori tako tudi cenješi. — V Mestni ju pri Šmarju priredi »Politično in gospodarsko društvo za Šmarsko-roggaško-kožjanski okraj« dne 1. septembra popoldne veliko slavnost pri Smehu. — Iz Maribora. Mariborski vinski trgovci Pessl je zaradi jonarcenih vin že večkrat stal pred sodnijo, a se je vselej znal izmuzniti. — Pač pa je bilo kaznovanih že mnogo krčmarjev, ki so točili njegova vina. Nedavno pa je vinarški nadzornik našel pri Pesslu nad 1000 hl pokvarjenega vina. Pessl je bil obsojen na 200 K globe, vino pa so mu — pustili. Skoro istočasno pa je bil neki krčmar na Koroškem, ki je točil Pesslovo vino, obsojen na 500 K globe. Čudne razmere.

V Sevnici priredi slovenska šola v nedeljo, dne 11. t. m. popoldne šolsko veselico z godbo, gledališko igr, petjem in telovadbo učencev. Prijatelji šole in mladine dobro došli! Zvečer koncert na vrtu gostilne Simončič.

Eksplozirala tvornica smodnika. V bližini Concubiona je zletela 3. t. m. v zrak privatna tvornica smodnika. Vsa poslopja so se do tal porušila. Več delavcev je bilo strašno razmesarjenih, a enega je ubila elektrika.

Velik požar. 4. t. m. je izbruhnil v Toulunu ob 1. uri zjutraj v skladišču razsvetljevalnih predmetov velik požar. Pri gašenju so naleteli na izvanredne težave. Tri skladišča in mnogo častniških stanovanj je porušeni. Več oseb je ranjenih, škoda velika.

Grozen čin umobolnega. 30letni pariški špirtist trgovec Vaudey, ki že delj časa bolega na živcih, je streljal 3. t. m. štirikrat na svojo gospodinjjo, 55letno učiteljico Moitieux in jo zadel v srce. Žensko so umirajočo prenesli v bolnišnico.

Pet Angležev prijetih zaradi volunstva. V Eckerförde so prijeli pet Angležev, ki so se pripeljali tjakaj pred petimi dnevi z angleškim parnikom po prekropu cesarja Viljema in kielski bojni luki. Coln, fotografske predmete in papirje so jim zaplenili.

Ponesreče na Passeieru. Iz Inomosta se poroča: Dunajskega odveta dr. M. Höfingerja je na Passeierjevem vrhu zadela odtrgana skala in ga pahnila v nižino, kjer je bil takoj mrtav. Na istem vrhu je ponesrečil tudi dijak Görsch.

Se dva veterana Napoleonovega pohoda na Rusko. Letos bodo praznovali na Ruskem stoletnico Napoleonovega pohoda na Rusko in bodo ob tej priliki javno nastopili veteranci, ki so se udeležili rusko-francoske vojske! Posebnemu odboru, ki skrbi za dostojno proslavo tega spomina, sta se pred kratkim prijavila zopet 2 moža: 118letni kmet Juk, ki je v bitki pri Kulevu prinašal vojakom orožje in 122 letni kmet Akim, ki se je vojske udeležil kot aktiven vojak.

Bakuninov sin prijet vsled goljufije. V Milanu so pred kratkim prijeli vsled raznih sleparij sina znanega ruskega revolucionarja Mihajla Bakunina knez Vaziljeva Bakunina, ki je ogoljufal s krivimi akcijami več oseb.

Kinematograf Ideal. Danes zadnji dan krasnega sporeda. Velezanimiva je drama »Tuj ptič« z Asto Nielsen. Naj nikdo ne zamudi si ogledati to veliko umetnico. Jutri specialni večer.

DRUŠTVA.

»Matica Slovenska« je sklenila v svojem »Letopisu« za 1912. leto pridobiti inserate slovenskih in slovanskih trvd. »Letopis« se tiska v 4500 izvodihi in pride v roke najumovitejšim in najinteligentnejšim krogom našega naroda. Če izvajamo kolektor »Družbe sv. Mohorja«, se po številu eksemplarjev nobena slovenska publikacija ne more meriti z našim »Letopisom«. Vljudno Vas vabimo, da inserirate, ter pričakujemo čim preje cenjeni odgovor. Cena za celo inserirano stran »Letopisa« znaša 60 K, in za četrtino sorazmerno. — »Matica Slovenska« v Ljubljani.

Podružnica sv. Cirila in Metoda za Jeseniško občino priredi dne 1. septembra t. l. vrtno veselico v restavraciji pri »Sokolu« na Jesenicah, na kar že danes opozarjamo in prosimo, naj jemljejo druga narodna društva ozir na to prireditve. Več bomo poročali pozneje.

Gledališko društvo na Jesenicah ima v nedeljo 11. t. m. ob 9. uri dopoldne v restavraciji pri »Sokolu« svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom, h kateremu pride še točka: prememba pravil. Cenj. člani se vabijo, da naj zanesljivo in točno pridejo na občni zbor.

Čebelarско društvo za Spodnje Štajersko opozarja trgovce in obrtnike na imenik, katerega izda ob priliki čebelarске razstave v Celju od 15. do 20. septembra 1912 in jih pozivlja, da se oglasijo z inserati. Naznanila do 25. 8. 1912 pri sodniku A. Zdošek na Laškem.

Proces proti atentatorju komisarja Cuvaja.

Jukić je normalen.

Zasliševanje prič je končano. Danes se prično govori državnega pravdnika in zagovornikov, katere pričakujejo z veliko nestrpnostjo.

Včeraj sta bila zaslišana psihijatriska izvedenca dr. Žirovič in dr. Lang, da podata svoje mnenje o duševnem stanju glavnega obtoženca Jukića. Njiju izpoved je vzbudila velikanško senzacijo. Videlo se je, da stojita oba pod vplivom vlade in da se nista upala izpovedati tako, kakor bi sama želela.

Dr. Žirovič, ravnatelj hrvaške deželne blaznice, ki je bil pred par leti radi svoje nezmožnosti že odpuščen iz službe, je sicer po-

vdarjal da je Jukić nevrastenik na dedni podlagi in da lahko tudi zbolí na umu, da pa je atentat čisto gotovo izvršil pri polni zavesti. Naglašal je, da je Jukićeva rodbina res popolnoma degenerirana — sestra je že dve leti v blaznici, oče je slaboumen, mati kaže znake degeneracije, teta in stari oče sta popolnoma degenerirana — toda s tem še ni rečeno, da bi Jukić ne bil zdrav. Iz izpovedi priči, ki so vse povdarjale, da so imele Jukića za ekscentričnega in slaboumnega, se še ne more sklepati, da bi bil duševno bolan. On namreč pri Jukiću ni opazil nobenih halucinacij. Jukić je slične čuti kakor znani atentator Neguš. On je neke vrste paranoik, ki žive pod vtiskom blazne ideje, ki ne stoji v nobeni zvezi z realnostjo. Ti paranoiki so navadno egoisti, Jukić pa ni egoist, nasprotno on je fanatik, ki se navdušuje za patriotske ideje o zedinjenju in osvoboditvi domovine. On je plemenit altroist, zato tudi ni izvedel atentata na Telovo, ker so se mu smilili navzoči otroci. Da je pri razpravi ekscediral, je povsem naravno. Ker ne priznava sodišča, smatrajo ga za inkvizicijo, ter zahteva poroto.

V krogih zdravnikov je izjavilo strokovnjaško mnenje dr. Žirovčiča veliko presenečenje, ker je bilo podano tako, kakor da bi ga diktirala vlada.

Ko je dr. Žirovčič podal svoje mnenje je predsednik Wendler odredil kratek odmor. Po odmoru je podal svoje mnenje izvedenec dr. Lang. V bistvu se njegovo mnenje strinja z onim dr. Žirovčiča. Tudi on pravi, da je Jukić storil atentat pri polni zavednosti.

Pl. Šukljeja recept za ozdravljenje dež. financ.

(Beseda k novemu davku na zasebno vino.)

Ali je predlagatelj novega davka na zasebno vino danes še resna, uplivna oseba, radi katere se je komu prizadeval, da bi znal mož, zdravnik, ki je napisal ta recept, ta recept tudi uveljaviti, magari s silo? Ne! Pl. Šuklje, ta nekdanji močujoči mož, ki je v zadnji dobi zatonel svoje politične zvezde silil ljubljanske policije, da mu salutirajo, je danes vsaj politično mrtev. Prav popolnoma mrtev še ni, a mož, ki piše svojim bivšim tovarišem recepte za ozdravljenje jetike deželni financ, leži sam onemogel v agoniji, v smrtnem boju, v zadnjih izdihljajih.

To pa veste, da vsako živo bitje, če se bliža koncu svoje zemeljske poti, še enkrat za rolni s preostanki svojega ugasujočega življenja. Ugasujoča leščerba zaplami lepše kot je preje gorela, in o modrasu je celo znano, da v takem trenutku zadnjega boja tudi samega sebe vpiči. In zdí se mi, da se sličen proces dogaja sedaj tudi s pl. Šukljejem. Mož, ki mu je bilo častihlepje čez vse — najboljši dokaz njegov silovit nastop napram ljubljanski policiji zaradi salutiranja — mož, ki je za to častihlepje prodal svoje boljše notranje prepričanje, ta mož, ki je veliko storil, pa vse radi častihlepja, je bil kakor od puha strele omamljen, ko je zapustil čast deželnega glavarja in šel sabenkovat na svoj Kamen v Kandijo. Tudi ta zadnji njegov čin je čin častihlepja. Moža je bolelo, da je moral kot deželni glavar le formalno igrati vlogo deželnega glavarja, dočim so bili v resnici deželni in njegovi glavarji drugi. Da tega Šuklje ne bo mogel dolgo prenašati, to smo vedeli naprej vsi, ki ga poznamo od bližje.

Ko je pl. Šuklje zapustil deželni dvorec, ga je zapustilo tudi drugo vse: vpliv, moč, oblast. Tega se je mož prav zavedal šele, ko je sedel k počitku na svoj Kamen. Uvidel je, da je postal politično mrtev, da so pa to smrt zakrivilo tisti, katerim se je prodal.

In modras se je v smrtnem boju, v sovrastvu proti svojim ugonobiteljem vzpel z zadnjim naporom po koncu, siknil je s strupenim zobom, zadell jih je, pa pičil tudi samega sebe... Takrat je pl. Šuklje izdal svojo brošuro, napisal je obsodbo rad vsemi, s katerimi je pomagal deželno gospodarstvo poriniti na rob propada, torej je strogi sodnik navsezadnje obsodil tudi samega sebe.

Predlagatelj novega davka je torej kakor bi bil že danes mrlič. Strahopetci, kaj se mrliča boji! Sicer pa naj bi bil pl. Šuklje še tako čvrst, naj bi bil predlagal še tako dobro sredstvo za ozdravljenje jetičnih deželni financ, vse zastoni, njegovi nekdanji pristaši bi takega zdravila že zgolj iz opozicije proti novemu sovrastniku nikakor ne sprejeli?

In kaj je na tem davku na zasebno vino? Če si stvar samo kot tako ogledamo pobližje, vidimo, da ima nekaj na sebi. Ali k sreči za tiste, ki se tudi stvari same boje, čepi poleg stvari same tudi vrag, tako malo prikupljiv, da ne najdete v celi sedanjí zbornici ne enega poslanca, ki bi imel korajžo, pa bi stvar vzel v roke in jo predlagal v zbornici.

Ponovimo kratko: Pl. Šuklje ni tega recepta napisal kot odkritosrčen zdravnik, marveč iz želje, da poginejo tudi tisti, ki so njemu pripomogli do pogina. Ker pa ti hočejo še dolgo živeti iz deželnega korita, ne bo niti eden segel po pl. Šukljejevem receptu. Predlagani novi davek na zasebno vino je tedaj že v spočetju mrtvo dete.

Edini kranjski farovži bi bili v nevarnosti, če bi se ta davek res kdaj uvedel. No, zoper to možnost imajo gospodje vsaj nekaj let še protireceptov dovolj.

Širite, kupujte in naročajte „Dan“! Prijavljajte nove naročnike!

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

ČEŠKI NARODNI SOCIJALCI V TRSTU.

Trst, 7. avgusta. Včeraj ob 8. uri 51 minut zvečer so dospeli semkaj češki narodni socialci, ki so se ustavili na svojem potovanju tudi v Ljubljani. Slovenci so jim priredili sijajen sprejem. Miramarska cesta je bila nabito polna ljudstva. Ko so Čehi prišli z kolodvorskega poslopja, so jih pozdravili tisočeri živio! in Nardar! klici. Godba N. D. O. je zasvirala himno »Hej Slovani«, nakar se je ljudstvo uvrstilo v sprevod in med velikanskim navdušenjem peljalo Čeha v Narodni dom. Pred Narodnim domom je stalo več tisoč Slovencev. Pozdravni večer se je vršil v gledališki dvorani Narodnega doma. Goste so pozdravili dr. Rybař, dr. Kisovec v imenu N. D. O. in Ivan Jaklič v imenu Zveze Jugoslovanskih Železničarjev. Za prijazen sprejem sta se zahvalila dr. Stechlich in urednik Nikl, ki se je zlasti zahvalil dr. Rybařu na možatem nastopu v državnem zboru v obrambo časti češkega naroda proti napadom nemških listov v času sokolskega zleta v Pragi. Danes ponoči so se Čehi odpeljali s parnikom v Benetke. Pri njih odhodu so se Slovenci zopet zbrali na pomolu Sv. Karla in se poslovili od severnih bratov.

IMENOVANJE BOSENSKEGA BANA.

Budimpešta, 7. avgusta. Glavni organ ogrske ljudske stranke »Alkotmany« je prišel te dni senzačno vest, da bosta v kratkem imenovana za Bosno posebni ban in minister rojak, ki bosta odgovorna edino avstrijskemu parlamentu. Ta vest je bila sicer uradno demitirana, toda včerajšnji »Alkotmany« izjavlja, da kljub vsem dementijem vzdržuje svojo trditev, ker je dobil podatke iz zelo zanesljivih virov.

NOVA TRGOVSKA AKADEMIJA V SARAJEVU.

Sarajevo, 7. avgusta. Iz sigurnih virov se poroča, da otvori vlada tekoče leto v Sarajevu novo trgovsko akademijo.

POSKUSNA MOBILIZACIJA RUSKE VOJSKE.

Petrograd, 7. avgusta. V Irkutsku je nastala radi nenadno odredene poskusne mobilizacije vojske in brodivja prava panika. Po mestu so se razširjale najstrašnejše vesti. Vojaki in mornarji so bili popolnoma uverjeni, da se namerava Rusija navaliti na iztočno Azijo. Generalni guverner je moral radi tega javno razglasiti v listih, da gre tu le za poskusno mobilizacijo in šele na to je nastal v mestu mir in red.

VELIKA PONEVERJENJA NA SIBIRSKIH ŽELEZNICAH.

Petrograd, 7. avgusta. Senator Gličinski je pri reviziji prišel na sled velikanskim poneverjenjem v upravi transbajkalske železnice. Že par let sem so upravni uradniki sestavljali uradniške listine za uradnike in uslužbence, ki niso bil nikdar pri železnici v službi, a plače za te fingirane uradnike so vtaknili v svoj žep. Plače za te »mrtve duše« so se navadno dvignile četrtletno in sicer v naprej. Stvar je imela v rokah posebna organizacija.

NOVI JAPONSKI PARLAMENT.

Tokio, 7. avgusta. Novi japonski parlament šteje 210 vladnih pristašev, 91 opozicijonalcev, 35 uradnikov in 54 divjakov. Od novoizvoljenih poslancev je 178 pripadalo prejšnji zbornici. Na novo je bilo izvoljenih 179 poslancev. Zbornica šteje 49 odvetnikov, 43 bankirjev in trgovcev, 42 posestnikov, 29 časnikarjev, 9 upokojenih in 8 aktivnih uradnikov. Za 153 poslancev se ne ve, kaj so pravzaprav.

oblike telesa, mož, ki so mu gledale oči toliko harmonične lepote je moral biti popaden od vrtinca ljubezni. Brez pomena bi bilo primerljati jo temu ali onemu kipu. Njen blede obraz, njeno mramorno čelo, kamor je silila blesteča krona njenih zlatih las, njene temnordeče napete ustnice in globoke, prodirane, modre oči so imele pač eno posebnost — Izabelo Bavarsko, kraljico Francije.

Nemogoče je bilo, poznati jo in jo ne ljubiti. Vsakemu se je vtisnila neizbrisljivo v spomin. Vplivala je kakor brezkona daljava in nedosežni nebesni oblok, kakor božanstvo, ki ga molimo na skrivnem v svojih dušah, kakor usoda, ki nas vabi in nas dela blažene in do smrti nesrečne... Vse mlado plemstvo, ki ji je dvorilo, je ležalo v duhu na zemlji pred njo in jo oboževalo. Bila je njih ideal, njih vse...

Tudi vojvoda jo je videl tako in skrita zavest, da bo njegova, da bo skoro posestnik tega bitja je prekipela v nebrzdani nasladi.

Odetta de Champdivers s svojo naiвно ljubkostjo, s svojo neomadeževano nedolžnostjo je ležala v njem pokopana pod težo velikega vtisa kraljičinega veličanstva. Nahajale so se tam ženske, ki so globoke radi svoje lepote in mnoge so ga odkrito ljubile, pa nasproti Izabeli so izgledale liki brezkrvne sence. Pogledal je po možeh, videl je v očeh užgane ognje hrepenenja in oboževanja in ljubosumnost mu je stisnila srce, strast se je razpasla po njegovih žilah...

Veliki osvobodjevalci, veliki nasilniki, veliki fevdal, drzno steguloč roke po kraljevski kroni, vse se je zgrudilo v tistem hipu; bil je le

† DR. EMANUEL TYLŠ.

Praga, 7. avgusta. Tu je danes skočil češki vseučiliški profesor dr. Emanuel Tylš iz svojega stanovanja na ulico in obležal takoj mrtev. Samomor je najbrže izvršil v trenutnem blaznem napadu.

Odgovorni urednik Radivoj Korene.
Last in tisk »Učiteljske tiskarne«.

Mali oglasi.

Spretno šiviljo se takoj sprejme k družini. Več v »Prvi anončni pisarni«. 532—1

„DAN“ se prodaja po 6 vin.

1. V Gorici: Karol Schmelzer, Južni kolodvor Ter. Leban, Corso Verdi 20, Jan. Sardagna, Gosposka ul. 9, U. Likar, državni kolodvor.
2. V Kranju: Adamič, Glavni trg; Rant; Šifrer na kolodvoru.
3. Na Bledu: Pretnar in A. Wölling.
4. V Bohinjski Bistrici: M. Grobeteč.
5. V Radovljici: Oton Heman.
6. V Škofji Loki: M. Žigon.
7. V Idriji: tiskarnar Sax.
8. V Cerknici: K. Werli.
9. Na Rakeku: A. Domicelj.
10. V Gor. Logatcu: Josip Rus.
11. V Postojni: I. Marincič.
12. V St. Petru na Krasu: K. Schmelzer.
13. V Novem Mestu: Josip Kos.
14. V Opatici: A. Tomašič.
15. V Reki: J. Trbolevič.
16. V Divači: K. Schmelzer.
17. V Komnu: A. Komel.
18. V Nabrežini: K. Schmelzer.
19. Na Zidanem mostu: M. Peterman.
20. V Celju: Zvezna trgovina.
21. V Mariboru: Vilko Weixl.

Vabilo na naročbo.

Slavno p. n. občinstvo vjudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo o pravem času obnovijo, da pošiljanje ne preneha in da dobe vse številke

„DAN“

velja v Ljubljani na dom dostavljen:

Vse leto . . . K 18.— Četrt leta . . . K 4-50
Pol leta . . . K 9.— En mesec . . . K 1-50

V upravnistvu prejemam na mesec K 1-20.

S pošiljanjem po pošti v Avstriji velja:

Vse leto . . . K 20.— Četrt leta . . . K 5.—
Pol leta . . . K 10.— En mesec . . . K 1-76

Za Nemčijo vse leto K 24. Za Ameriko in druge dežele vse leto 30 K.

Naroča se lahko z vsakim dnem, a hkratu se mora poslati tudi naročnino, drugače se ne oziroma na naročilo. Pri reklamacijah naj se navede vedno dan zadnjega plačila naročnine.

List se ustavlja 10. dan po poteku naročnine brez oziroma vsakemu, kdor je ne vpošlje o pravem času.

Upravištvu „DNEVA“.

Kavarna „Central“.

Danes in vsak dan

— vso noč —

KONCERT

nanovo došlega dunajskega damskega elitnega orkestra.

Z velespoštovanjem

Stefan Miholič,
kavarnar.

Mestna hranilnica ljubljanska

v Ljubljani, v lastni hiši, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1911: 614-5 milijonov kron.

Stanje hranilnih vlog nad 42,000.000 K. Rezervni zaklad nad 1,300.000 K.

Sprejema vloge vsak delavnik. Sprejema tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov. Obreštuje po

4 1/4 %

brez odbitka. — Za vloge jamči rezervni zaklad hranilnice in mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in z vso davčno močjo.

Poslovanje nadzoruje c. kr. deželna vlada.

Izključena je vsaka špekulacija in izguba vloženega denarja.

Posoja na zemljišča in poslopja proti 5% obrestim in najmanj 1/2% amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.

Posoja tudi na menice in vrednostne papirje.

— 686 —

— 685 —

— Priča! je vzdihnil in si otrl mrzle srage s čela. Saitano mu je omenil, da živi priča tistega, kar se je dogodilo v kapeli... Takrat sem podpisal ženitbeni akt z Lavro d' Ambrun, jaz, zakonski mož Margarite de Hainaut... Grozna kazen je določena za ta prestopok pskrumbe zakona. Obsojencu iztrgajo jezik, desno zapestje mu odločijo s sekiro in ponavadi sledi še grmada... Hm, in priča živi za moje zločine!... On je videl vse to, on ve, kdo je ubil Orleansca... Pa kdo bo verjel besedam ubijalca, zvrčajočega krivdo na me? Kje so ženitbene listine z mojim in z njenim podpisom? Sežgal sem jih bil... priča bo razčetrverjena, Lavra, Lavra d' Ambrun pa...

Flipoma je prenehal misliti in drget strahu ga je jel stresati. Oči so mu izstopile iz jamo in kakor zamaknjen je bulil proti glavnim vratom. Tam, tam je stala ona, Lavra d' Ambrun, srebrnobeli lasje so obkrožali njeno glavo in žalostno je zrla vanj. Vojvoda je kriknul in skočil naprej. Pa prikazen je bila izginila. Stresel se je in spoznal, da je le njegova razgreta domišljija ustvarila vizijo. Od groze je bil ves poten in opotekajočih korakov je krenil proti kraljičini palači. Od tistega dne, ko je srečal pod obokom tisto žensko, ki ga je tako presunljivo pogledala in nato izginila brez sledu, od takrat ni imel več miru. V sanjah jo je videl, povsod ga je zasledovala. Sam ni vedel, kaj naj pomeni, kaj hoče od njega, le strašna tesnoba mu je stiskala srce in možgani so se brezuspešno trudili spoznati neznaniko...

— Prikazni, domišljije, si je dejal. Prenaspete misli imam. Pa skoro se mora vse razjasniti.

Hila Saint-rol

145

„V senci jezuita“

Novi roman „Dneva“!

Naš drugi roman „Hiša St. Pol“ se bliža koncu. Sledi mu „V senci jezuita“, velik zgodovinski roman iz časov vlade francoskega kralja Franca I. Izmed glavnih oseb, ki v njem nastopajo, naj omenimo samo Ignacija de Loyola, ustanovitelja jezuitskega reda; naši bralci dobe s tem romanom jasno, pretresljivo sliko peklenskih spletk teh „vojščakov Kristovih“. Nastopajo pa tudi osebe, znane iz romana „Otroci papeža“: Vitez Ragastens, Beatrice, njiju sin ter zvesti Spadacappa.

Povejte vsem, ki so čitali ta roman, da se „V senci jezuita“ nadejujejo

„Otroci papeža“

FR. P. ZAJEC

Ljubljana Stari trg 9 Ljubljana
priporoča kot prvi slovenski izprašani in oblastveno koncesijonirani optik in strokovnjak svoj optični zavod.



Dalnogleda, toplo-
mere, in zrakomere
vseh vrst.
Očala, štčpalniki na-
tančno po zdravni-
škem receptu.
Cenike pošiljam na
zahtevo zastoj in po-
štne prosto.

T. MENCINGER, Ljubljana

Resljeva cesta 3 - Sv. Petra cesta 37 in 42 - Martinova cesta 18.
Špeceriska in delikatesna trgovina, žgalnica za kavo z električnim obratom in vročim zrakom.
Specialiteta! Žgana kava. Speci: liteta!
Posebna mešanica . . . kg K 4:80 // Kavarnarska mešanica . . . kg K 4:—
Ljubljanska mešanica . . . „ 4:40 // Tržaška mešanica . . . „ 3:60
Na vogalu Resljeve ceste vinarna. Odprta ob delavnikih do 9. zvečer, ob praznikih dopoldne.
Vsak dan sveže: kuhana praška, graška, sirova šentdanijska gnjat in dunajske klobasice.

„Angleško skladišče oblek“

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

naznanja

okasijsko prodajo

poletnih oblek in slavnih za gospode in dečke, ter poletne damske kon-
tekcije z globoko reduciranimi cenami.

Celo noč
odprto
Kavarna Leon
Celo
noč odprto

„Učiteljska tiskarna“

v Ljubljani
r. z. z. o. z.

Frančiškanska uica šte. 8

je najmoderneje urejena in oprem-
ljena za tisk vsakovrstnih
tiskovin: knjig, brošur,
urad. tiskovin, not,
lepakov, vizitk,
in kuvert.

Litografija. - Stereotipija. - Naj-
modernejša črke in okraski.
Tisk v različnih barvah.
Najfinejša izvršitev.
Solidna in točna
postrežba.

„DAN“ se prodaja v Ljubljani v sledečih tobakarnah

po 6 vin. izvod:

JUŽNI KOLODVOR, na peronu.
DRŽAVNI KOLODVOR.
BLAŽ, Dunajska cesta.
SEVER, Krakovski nasip.
PICHLER, Kongresni trg.
ČEŠARK, Šelenburgova ulica.
DOLENC, Prešernova ulica.
FUCHS, Marije Terezije cesta.
MRZLIKAR, Sodna ulica.
ŠUBIC, Miklošičeva cesta.
ZUPANČIČ, Kolodvorska ulica.
PIRNAT, Kolodvorska ulica.
ŠENK, Resljeva cesta.
KOTNIK, Šiška.
TIVOLI, na žel. prel. pri Nar. domu
KOSIR, Hilšerjeva ulica.
STIENE, Valvazorjev trg.
SUSNIK, Rimska cesta.
USENIČNIK, Židovska ulica.
KLEINSTFIN, Jurčičev trg.
KRIZAJ, Sp. Šiška.

WISIAK, Gosposka ulica.
KUSTRIN, Breg.
TENENTE, Gradaška ulica.
VELKAVRH, Sv. Jakoba trg
SITAR, Florjanska ulica.
BLAZNIK, Stari trg.
NAGODE, Mestni trg.
KANC, Sv. Petra cesta.
TREO, Sv. Petra cesta.
KUŠAR, Sv. Petra cesta.
PODBOJ, Sv. Petra cesta.
ELSNER, Kopitarjeva ulica.
BIZJAK, Bohoričeva ulica.
REMŽGAR, Zelena jama.
SVETEK, Zaloška cesta.
KLANSEK, Tržaška cesta.
JEZERSEK, Zaloška cesta.
LIKAR, Glince.
STRKOVIČ, Dunajska cesta.
ŠTRAVS, Škofja ulica.
TULACH, Dolenjska cesta.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani
izvršuje vsa tiskarska dela okusno in po zmernih cenah.
Zaloga županskih in drugih uradnih tiskovin.

Prihod vlakov v Ljubljano iz:

Dunaja . . .	12:55	3:16	4:48	5:55	9:56	12:47	5:21	8:58	5:51
Trsta . . .	12:02	4:09	9:04	11:21	2:51	6:12	9:47	11:45	
Trbiža . . .	7:23	9:51	11:14	4:20	7:00	8:15	11:33		
Kamnika . . .	6:42	11:00	2:41	6:15	10:30				
Rudolfovega . . .	8:59	3:00	9:13						
Kočevja . . .	8:59	3:00	9:13						
Vrhnike . . .	6:38	10:36	7:23						

* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih.

Odhod vlakov iz Ljubljane proti:

Dunaju . . .	12:08	12:16	4:39	7:30	11:26	3:11	6:32	9:53	10:42
Trstu . . .	1:20	3:22	5:13	6:03	10:02	1:06	5:41	8:28	
Trbižu . . .	1:57	6:53	9:09	11:30	3:12	6:35	10:00		
Kamniku . . .	7:27	11:50	3:12	7:15	11:00				
Rudolfom . . .	7:32	1:31	7:41						
Kočevju . . .	7:32	1:31	7:41						
Vrhniki . . .	7:38	1:18	8:11						

* Brzovlak. ** Voz ob nedeljah in praznikih. † Od 26. maja oziroma 1. julija.

„DAN“ se prodaja po vseh tobakarnah po 6 vin.

„Dan“ je edini slovenski neodvisni politični dnevnik.
„Dan“ je najbolj informirani slovenski dnevnik.
„Dan“ je edini slovenski dnevnik, ki izhaja tudi ob nedeljah in praznikih.
„Dan“ je najodločnejši neodvisni ju-
trani list.
„Dan“ je najcenejši napredni dnevnik; posamezni izvod po 6 vinajev, s pošto mesečno le K 1:70.
„Dan“ je razširjen v najširših ljud-
skih slojih, ker ga vsakdo rad čita in je zato jako uspešno oglaševanje v njem.

Učiteljska tiskarna

priporoča v nakup vsemu učiteljskemu, vsem učiteljskim društvom in vsem okraj. učiteljskim knjiž-
nicam

po vsebini in opremi krasno Ganglovo knjigo:

Beli rojaki.

Elegantno vezana knjiga stane 3 K, — broširana 2 K 60 vin., s poštnino 26 vinarjev več

Naroča se v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.

nit. Se en napor, in gospodar bom. Čarobne čaka. Ljudstvo je pripravljeno. Bruscaile pričakuje povelja, da udari. Naprej in premagajmo še slednjo prikazen, ki je najhujša — Izabelo.

Obveščena po celi armadi oglednikov, ki so se nahajali v Hiši Saint-Pol, je kraljica že izvedela o ujetju Passavanta. Vedela je, da pride sedaj vojvoda k njej, zato se je naglo opraviila in šla v Tezejevo dvorano, kamor je za ta dan dala sklicati dvor. Vojvoda je prišel in vzprejela ga je zelo prijazno.

— Glejte ljubi moj bratranec: tako izra-
bljam veliko varstvo, ki nam jo je blagovolilo preskrbeti Njegovo Veličanstvo, naš dobri so-
prog, ki je razpostavil straže k vsem dohodom in izhodom. Pridite in bodite z nami. Igramo karte... Ah, pazite ljuba de Puisseau, kupila sem kralja... Vidite, dobila sem...

Ivan Neustrašni je uklonil koleno in je spoštljivo pozdravil; nato je dejal:

— Veličanstvo, oprostite me za danes, druga igra mi gre po glavi...

Dvorjaniki in dame, ki so bili navidezno zatopljeni vsak v svojo igro, so napeli ušesa, da jim ne odide nobena besedica...

Bil je ljub in čudovit pogled na zbrano družbo. Tezelja dvorana je bila vsa opeta s preprogami, katerih znamenitost se je ohranila do današnjega dne, strop je bil bogato rezljan in v kotu je v veliki lončeni peči veselo prasketal ogromen ogenj in širil prijetno toploto od sebe. Ženske so bile zelo lahko oblečene; svila in čipke so tvorile glavno oblačilo najizbranejših in najrazličnejših barv; vsi pri-
sotni, harmonično grupirani tu in tam, so bili

mladi, lepi in duhoviti; ženski svet, da bi človek zasanjal ob pogledu nanj, v presenetljivih oblekah največje elegancije in lahkote, je čeh-
ljaj, brbljal stih, si pripovedoval novice; naj-
bolj so bile priljubne one, ki so se tikale kralja in Odette in kjer se je mogla podtakniti dvo-
umna duhovitost. Ob steni so bila razpostav-
ljena težka, pozlačena stojala s cvetlicami, ki so spajale vonjavo z vonjavo dehtečih ženskih oblek. Iz sosednje sobe so udarjali na uho gla-
sovi melodične godbe.

Ivan Neustrašni se je čutil kraljičini sili volje. V sredi grozne drame, ki se je pripravljala, zastražena okoli in okoli, v smrtni nevarnosti, da jo preseneti nenadoma kraljeva ka-
zen, se je ona smejala, radovala s svojim dvo-
rom, kakor bi se prav ničesar ne pripetilo.

Obnašanje Izabele je bilo v resnici občudovanja vredno.

Pa vojvoda je bil tudi omamljen od njene lepote. Trepetal je pod utisom nenavadne in mogočne vabljivosti, ki jo je izžarevala njena krasota, enaka krasoti večnomladih, božanskih bitij.

Med vsemi razkošnimi oblekami, ki so jo obdajale, je bilo oblačilo Izabelino priprosta, niti do gležnjev segajoča tunika iz bele, lahke in mehke volne; sicer vedno obložena z dra-
gim kamenjem, kakor vabljiva vila ni ta dan kazala drugega nego rožnokožna ramena, gole roke in polni vrat.

Mož, ki jo je videl tako popolno v veli-
častni priprosti, izražujoči jasno resnost njenega dostojanstva, tako čisto v omamljujoči mehki liniji, ki je nakazovala prelestne polne